

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6 " 50
mesec " 2 " 20

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " —
mesec " 1 " 70

a pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekepi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 79.

V Ljubljani, v petek 6. aprila 1900.

Letnik XXVIII.

Koroški deželni zbor.

Iz Celovca, dne 5. aprila.

Naš deželni zbor se je, kakor drugi, vnovič zbral v ponedeljek, dne 26. marca. Iz te seje je poročati, da je posl. Ghon predlagal resolucijo, naj dež. zbor zahteva od vlade in drž. zbora, da se čim preje izvede železnica preko Tur in Karavank. Predlog se je soglasno odkazal stavb. odseku.

Lepo je, da se posl. Ghon poteguje za to železnico in zahteva od drž. zbora nujno delo! Prav! A gospodine Ghon naj bi se potrkal na nemške prsi in malce izpraševal svojo kosmato vest, kako je bil vedno zvest pomagač nemškim obstrukcionistom, ki so skozi tri dolga leta zabranili v državnem zboru vsako, tudi gospodarsko delo!

Posl. Bartlmä za km občine Pater-nion-Beljak-Rožek je odložil poslanstvo.

4. seja je bila dne 27. marca. Razna poročila in predlogi dež. odbora se brez debate izročijo odsekom. — Poročilo dež. žel. sveta se vzame na znanje. Poročilo pravi, da je železnica Sinčavas-Železna Kapla dobila koncesijo. Dežela doplača 120 000 kron. G. Čare je izrekel željo, da se napravi električna železnica iz Celovca v Velikovec, a se je predlog odklonil. V dež. zboru zahteva sedaj posl. Plavec, naj se vendar ozira na to željo. Predlog se izroči stavb. odseku.

5. seja, dne 29. marca. Posl. Hönlinger in tovariši vprašajo dež. predsednika, zakaj lovska postava ni dobila najvišjega potrjenja. Isti predlagajo, naj dež. zbor sklene, kedaj naj se na deželi začne šolsko leto, in naj se nastavi stalni okrajni šolski nadzorniki. — Mnoga poročila dež. odbora se odkazejo odsekom. — V imenu gospodarskega odseka predlaga posl. Umlauf, naj se sprejme resolucija, predlagana od posl. Ghona o železnici preko Tur in Karavank. Resolucija se soglasno sprejme. — Sprihodnim šolsk. letom se sprejme v šolo za gluhoneme 12 učencev več. Zato se mora nastaviti tudi en učitelj več.

6. seja, dne 30. marca. Razna poročila dež. odbora gredo v odseke. — Cesar Franc-Jožefova cesta na južnem bregu vrbekega jezera je stala do koncem decembra 1899. 263.924 gld. Koroška hranilnica je dala za ceno 150.000 gld. — Posl. Hönlinger utemeljuje svoj predlog, naj se začne šol. leto na deželi z veliko nočjo, in pravi, da se dež. svet ne ozira na zahteve ljudstva. Temu odgovarjata poslanci Jos. Lemiš in dr. Metnie, ki pravi, da se je 233 krajnih šol. svetov izreklo za začetek šolskega leta o vseh svetih, in le 167 za veliko noč. Dr. Steinwender je dokazal, da je dež. šol. svet storil ravno nasprotno tega, kar je sklenil deželni zbor. — Posl. Hönlinger dalje utemeljuje svoj predlog o nastavljanju stalnih okrajnih šol. nadzornikov. To je zahteval dež. zbor že prej enkrat, a vlada je predlog odklonila, ker je stvar predraga.

V 7. seji, dne 2. aprila se je rešilo več predlogov dež. odbora ter so se potrdili računski sklepi za l. 1898. — Obširna debata je bila o kolesarskem davku; dotični predlog dež. odbora se je odklonil in ga niso odstopili niti kakemu odseku.

Breznačelnost v slovenskem dijaštvu.

J. Š.—c.

V dijaškem listu »Zorin« je v 2. št. izšel članek z gorenjim naslovom. Bravci so

gotovo v večini prečitali to karakteristiko gotovega dela našega dijaštva. Tudi nasprotniki, namreč trezni, stvarni naši nasprotniki bodo priznali, da je pisan članek mirno in stvarno, da je pisec meril nasprotnike in somišljenike z enim in istim merilom. Posebno se je varoval dotakniti se zasebnega življenja nasprotnikov, ker nima pravice se vtikati vanj, pač pa se je, da bi bil na vse strani pravičen, dotaknil celo zasebnega življenja somišljenikov in bodril, da si kolikor mogoče prizadevamo hoditi tudi v zasebnem življenju pot krščanskega prepričanja.

Na to razpravo je odgovoril »Slovenski Narod«. Pisec odgovarja na »pamflet« v »Zorin« jako čudno. Karakteristične lastnosti odgovora so: piščeva megalomanija, nelo-gičnost, skrivajoča se v plašč visoke juri-stiške učenosti, ki zaničuje take »prismode« in »kronične juriste« s »slamo v glavi«, ka-kor je nesrečni J. Š., pisec članka, — in pa strast ne »katoliškega fanatika«.

Ena glavnih misli v »Zorinem« članku je, da sta mogoči le dve načeli: krščansko in nekrščansko. S tem se je pisec eo ipso postavil na versko in sicer krščansko stališče. To bi lahko vsakdo takoj vedel, ker je »Zorin« katoliško glasilo. To priznava tudi »Narodov« članek. On pa ne stoji na nobenem teh dveh stališč, ampak na tretjem, ki ni krščansko ne protikrščansko, ampak »širše in pravičnejše« stališče, ki je stališče »omikanega človeka«, ki »gleda z višjega pozorišča na verske boje«. Katero stališče je to? — Kdo ve? — Da, ko bi nam član-kar sam ne povedal, bi ne vedeli: to je na-čelo objektivnosti in pravičnosti.

To je torej trdno. A kaj čudno se nam zdi, da hoče biti članek, oziroma vsi oni, v katerih imenu je pisal, na vsak način krist-jan! Silno je nevoljen, da se očita Sloveni-janom nekrščanstvo, in jezno zareži »pesjani smo, gospod J. Š., ljudožreči!« Torej on je kristjan, ali bolje, hoče biti. Kako pa se to sklada s tretjim njegovim načelom? Krist-jan je, pa ne stoji na krščanskem stališču, nima v življenju in delo-vanju krščanskega načela. Kak krist-jan pa je to? — On se celo jezno in ne-voljno in zaničljivo zadirja v »Zorinega« član-karja, češ, »na strankarskem verskem stališču stoji«. To po naših omejenih, »prismo-jenih« mislih ni skladno, ni dosledno. Pa sodite vi!*)

Tu tiči ravno ona hiba, katero smo opi-sali in grajali v »Zorin«. Ta akademik je kristjan pa liberalce ob enem. Ne razume ali krščanstva ali pa liberalizma ne, ker ne-mogoče bi bilo sicer, da bi hotel biti vse ob enem. To je značilno za veliko večino našega dijaštva. Oni so deset ali še več let za-daj, oni so na isti stopnji, kakor je bil »Slo-venski Narod« pred toliko časom, ko je bil strašno hud na one, ki so trdili, da ni kr-ščansk, katolišk list. No, danes je »Narod« že zadovoljen z naslovom »protikrščansk list« in tega nič več ne taji v svojih člankih, ki so v večini protikrščanski.

Da pa je »Narodov« članek res libera-len, nam pove indirektno v zagovoru tele-grama »klerikalizem mora v prah«, katerega

*) Katoliška cerkev zahteva od svojih članov, da so vedno in povsod katoliki, da prenika vse njih de-lovanje krščansko-katoliška ideja, s kratko, ona hoče celo osebnost članov. To ima tudi pravico zahtevati, saj kdor je v nji, je prostovoljno. Ako pa nečete dati cele osebnosti cerkvi, potem izbrisite svoje ime iz krstne knjige, potem nimate pravice imenovati se ka-tolika-kristjana.

so poslali Slovenijani v Ljubljano po mest-nih volitvah, rekši: In če oni kličejo in orijo: »liberalizem mora v prah«, naj bo nam zabranjeno isto klicati klerikalizmu, in na zadnjaštvu!!

S polno pravico kličete to, a potem ne tajite vsaj, da ste liberalci! Kje se strinja to s »tretjim načelom, načelom objektivnosti«? — Pustite nas vendar vi, ki »niste liberalci«, nas klerikalce in liberalce mej seboj! Vi imate »tretje načelo«, kaj se potem vtikate v naše razmere!

Pa kaj bi se šalili! V resnici je članek liberalce, samo še zrel liberalce ni. Kmalu bo tisto varno in prijetno stališče takozvane objektivnosti se udrlo in mož bo stal na protikrščanskem stališču, kar bo kaj rad in neolepšano povedal in kar sedaj še skriva.

Ta članek v »Narodu« je kaj značilen za naše »narodne naprednjake« mej dija-štvom. Zato se nam zdi, da se izplača na več stvari posebej reagirati. Kaj tipična za breznačelnost je sledeča izpoved: »Kaj pa je prepričanje? Subjektivno mnenje je, — vsak misli, da ima on prav. Kdo ti pa pravi, da je ravno tvoje prepričanje pravo? Kdo hoče trditi, da je prepričanje bližnjika krivo?«

To so važne besede. Torej skepticizem! Torej je vsako prepričanje le subjektivno mnenje brez objektivne podlage? Jaz sem prepričan, a ne vem, zakaj sem prepričan! To »prepričanje« pustimo »Narodovemu« člankarju.

Tu najdemo torej skeptika, dočim je na drugih krajih članka pisec kristjan in pa li-beralce. Torej v tem obstoji skrivnost »tret-jega« stališča. Človek je takrat najbolj ob-jeektiven, če je danes kristjan, jutri liberalce, pojutranjim pa skeptik, — s tem je človek vsem prav dal, obšel vsa »stališča«.

Torej »Slovenija« ni protikrščanska. Ona zato ni protikrščanska, ker stoji tudi na »tretjem stališču«. »Zorin« članek pa je na-padel »Slovenijo« tako nesramno, da ji je očital protikrščanstvo. Sedaj pa prosimo, po-slušajte! Na vseslovenskem dijaškem shodu je večina zavrgla krščansko podlago »Savi«. Mi, ki imamo krščansko načelo, pravimo: Vi ste zavrgli krščansko podlago društva, ki naj deluje za ljudstvo neposredno, torej ki mora neizogibno pokazati svoje stališče na-pram veri ljudstva, ki mora zavzeti katero-koli stališče, ako deluje socialno, napram takemu socialnemu faktorju, kakor je vera, krščanstvo, — vi, ki ste zavrgli krščansko podlago v tem slučaju, — ste zavrgli ipso facto negativno, nekrščansko stališče; vi ste pa ob enem proglasili »Slovenijo« za svojo oficijelno zastopnico na Dunaju, torej ste »Slovenijo« pritisnili tudi oficijelni in sicer liberalni pečat.

Seveda se gre zdaj za to; ali pa se ta sklep tudi izvršuje, da ima liberalni značaj »Slovenija« v resnici, ali ga nima. No, to je »Zorin« članek jasno dokazal, da si se sklicuje »Narodov« članek na popirje v društvu; pa še ti popirji ne bodo držali. Kajti menda stoji ravno na popirju zapisano, da je dvo boj dopuščen, ali pa celo nekako potreben. Potem imate tudi na popirju za-pisano, da je Askerc vaš častni član. Pro-sim, bi si ne oskrunili učenih rok, vzemite ravno izšlo 2. št. »Kat. Obzornika«, kjer se v dveh študijah dokazuje ad oculos proti-krščanstvo Askercovo. Ali mi potem ne do-volite sklepati, da je »Slovenija« tudi proti-krščanska? Saj nimamo nič proti temu, da

ga imate, privoščimo vam ga, — vendar re-cite vsaj, da se strinjate z njim v njegovem protikrščanstvu, kakor so pokazali to in pri-znali odkrito v Gradcu »Triglavan« s svojo zaupnico svoj čas. Le na eno in isto vpra-šanje ne odgovoriti: Da! in ne!

Sedaj pa prepisimo izjavo »Narodovega« akademika, ki je ob enem tudi dokazovanje: »Slovenija« je napram veri na tem - le stališču: »Slovenija« ne čuti v sebi nikake po-trebe biti »protikrščanska«, ker še do sedaj ni imela članov druge, kakor katoliške vere, ker še sedanjih in prejšnjih njenih členov cerkev ni izobčila, in ker je slovenski narod v svoji ogromni večini krščanski narod, in bi se s tem postavilo društvo v nasprotje ž njim«. Torej zato ni protikrščanska! O teh besedah bi se dalo veliko napisati, a ker ni mogoče radi prostora, priporočamo č. brav-cem, naj obstanejo za nekaj hipov pri njih. Zlasti naj primerjajo »tretje načelo« z njimi.

Sedaj pa še naprej: »a »Slovenija« do sedaj ni (?) imela povoda in še ni čutila po-trebe, postaviti se na katoliško — recte »krščansko stališče«, ker so za skrb vere poklicani drugi faktorji, ki naj s svojim po-učevanjem in lepim življenjem varujejo in utrjujejo vero, in ker členi »Slovenije« pri-padajo le slušajoči cerkvi, ne pa učeči kakor »devica« Danica«.

To so torej razlogi, zakaj stoji »Slove-nija« na »tretjem stališču«, kjer »opazuje z višjega pozorišča verske boje.«*) Kaj pa, če bi cerkev zapovedovala po osebi papeža: »liberalizem je greh, bodi katoličan v jav-nem, kakor v zasebnem življenju!« — kar je v resnici že pred desetletji storila (syl-lab.)? Ali jo slušajo ti Slovenijani »slušajoči člani«? Pa dvo boj? Ali ne izobčuje dvo boj iz cerkve? — Sploh je pa mogoče le s »tre-tjega stališča« trditi, da človek ni dolžen v svoji vesti in pred Bogom vero, katero ve-ruje, vtrjati in varovati tudi pri svojem bliž-njaku, naj bo potem duhoven ali lajik. Tudi to je napačno, da misli ta »slušajoči«, a ne-pokorni član cerkve, da je samo član učeče cerkve dolžan lepo živeti in da bi potem takem imel on nekak privilegij za nelepo življenje.

Zanimivo je tudi indiskretno odkritje, da ima »Slovenija« člene, ki imajo čistejši verski čut, kakor marsikateri »Danica«. — Kakor smo že povdarili izrecno, se ne vti-kamo v zasebnosti »Slovenijanov« in pu-stimo v miru njih razne »čute«, to nas nič ne briga. Briga nas le njih javno življenje. — S to trditvijo pa je članek »Naroda« ob enem potrdil naše mnenje, katero ponav-ljamo, »da je v Sloveniji masa breznačel-nežev«. Ako je »Slovenija« liberalna, kar smo dokazali in kar bo vsakdo potrdil, (saj vse to pisanje »Narodovega« člankarja je le tako radi lepšega in pa radi agitacije, ne-kaka vaja je, ali pa zrelostni izpit za bodo-čega predsednika »Slovenije«), tedaj so vsi s »čistimi verskimi čuti« v njej — brezna-čelni. Žrtve so liberalnega terorizma.

Kaj pomaga občni zbor, kaj odbor, ako pa recimo deset strogih liberalcev vse vlada? Mirabeaujev izrek je znan, da deset ljudi, ki vedo zakaj se gre in ki imajo načelo, uže 10.000 ljudi, ki stojijo — da se iz-razim po »Narodu« — na »tretjem sta-lišču«.

*) Žalostna »Slovenija«, ako sloni njeno na-čelno življenje na teh dokazih! O nekaterih »Slove-nijanih« imamo višje mnenje, zato se bojimo, da se bode — vzdignil protest proti takemu društvu kom-promitujočemu dokazovanju.

»Jeli vsaki, ki javno ne pridiguje krščanstva, že sovražnik Kristusove vere?« vprašuje »N.-ov« članar. Odgovorimo: ni potreba direktno javno pridigovati krščanstva, pač pa javno priznavati krščanstvo kot merilo vsega delovanja. Krščanstvo ni samo za doma ali pa za nedeljo, ni pisarniška suk-nja, katero obesi uradnik na kljuko, ko gre iz pisarne. To ravno hočemo, nič drugega, da se javno prizna krščanstvo za merilo vsega človeškega delovanja. Kdor tega ne prizna, on ni kristjan, kakor ga hoče imeti cerkev. Tu tiči ravno vse, kar nas loči. Naši nasprotniki tajijo, dočim mi priznavamo že-lezno logiko Kristusovih besedi: Kdor ni z menoj, on je proti meni. — Te be-sede razstrelijo tisto nesrečno »tretje stališče«.

Mislím, da je dovolj reagovanja. K sklepu pa konstatujemo sledeče: »Narodov« članek je za nas skladišče dokazov proti našim brez-načelnim nasprotnikom, zato mu izrečemo za-hvalo. Drugič: s člankom v »Zori« smo za-deli v živo, ker drugače bi oni ne reagirali s tako silo in surovostjo, zlasti ker nas »pa-sivno prezirajo«, kakor pravi članar, in je naš »članek« v »Zori« strahovito neumen. Tretjič: nismo mislili, da gredo gospodje napredni akademiki tako rano v šolo »Slov. Narodas«, kar se tiče taktike v polemiki. Ali so izrazili: »prismoda«, »coprnice na metli« — akademiki? — Ali se mora takoj osebnosti lotiti na stvarni napad? Četrtič: Mi se nismo dotaknili zasebnosti nasprotnikov, dočim je »Narodov« članar lotil se takoj zasebnosti »Daničarjev«. Glede tega pa po-zivljemo »Narodovega« članarja oziroma njegove somišljenike, da spravijo vse na dan, kar jih pohujšuje v našem zasebnem živ-ljenju, naj spravijo vendar enkrat pred svet vse, ker tudi naše zasebno življenje naj jim je — odprta knjiga.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. aprila.

Dr. Lueger o razpustu mestnega zbora. Na občnem zboru meščanskega društva za XII. okraj je imel dr. Lueger daljši govor o razmerah v mestnem svetu ter o novi volilni reformi. Pri tej priliki je omenjal tudi strastne gonje židovsko-libe-ralne klike za razpust mestnega zbora ter to gonjo obsodil nekako tako-le: Kaj se zgodi z mestnim zborom? Liberalci pritiskajo na vladu da razpusti mestni zastop. Ravno ta pritisk je pa dokaz, da je vse zla-gano, kar trdijo nasprotniki o novi volilni reformi. Ko bi bila ta prikrojena res tako na korist naše stranke, bi se liberalci, ki so imeli vendar blizu 40 mandatov v svoji po-sesti, gotovo tako ne potegovali za razpust mestnega zbora. Svojo gonjo za razpust do-kazuje klika le, da volilna reforma ne bo škodila nobeni stranki. Židovski liberalni kliki sploh ni za takozvano občinsko avto-nomijo, marveč njej se gre samo zato, da onemogoči gospodstvo kršč. soc. in pametnih nacionalcev. Jedino s stališča, da pridejo tudi meščani v drugi razred, je volilna reforma nekoliko ugodnejša. Govornik pravi, da ne ve, kako se reši ta zadeva, a to mu je znano, da bo boj hud in da sme kršč. soc. stranka računati na končno zmago.

S preosnovno volilnega reda za moravski deželni zastop se je jel te dni zopet pečati pododsek stalnega odseka za preosnovno volilne reforme. V zadnji, pred-včerani seji tega pododseka je bil razgovor o predlogih poslancev dr. Začeka in dr. Götza. Dež. odbornik vitez Ullrich je pred-ložil precej statističnega materiala, na pod-lagi katerega se vrše prihodnji tork na-daljni razgovori. Na končno sporazumljenje je »dosedaj precej nade«.

Nova češka stranka in »N. Freie Presse«. Prosvitljenega češkega profesorja Masaryka in njegovo novo stranko čeških realistov je pokazala v najboljši luči dunaj-ska židinja »N. Fr. Pr.«, ki je z zadovolj-štvom vzela naznanje ustanovitve nove stranke in jo imenuje »pomenljivo«. Kar ta list imenuje pomenljivo in hvali, to navadno diši po česnu. O prof. Masaryku je pa itak predobro znano, da je jeden najboljših pri-jatelj in ljubljencev kroga okrog glavnega organa »Alliance Israelite«. Stranka je toraj prodana židom in Čehi smejo pričakovati v

narodnostnem oziru nebroj uspehov. O tem se bodo kmalu lahko prepričali.

Ogerska poslanska zbornica je v zadnji seji rešila v tretjem branju proračun za tekoče leto in predvčeraj nastopila velikonočne počitnice, ki bodo trajale do 24. aprila. S tem je pa v istini tudi zaključeno sedanje zasedanje, ki se formalno zaključi takoj po počitnicah in otvori objednem nova sesija. To je že naznanil zbornici v zadnji seji mi-nisterski predsednik Szell, ki se s svojimi mameluki raduje zmag nad maloštevilno opozicijo. Gotovi krogi pa menijo, da se se-danji ogerski parlament še tekom pomladi razpusti ter se potem novih volitev poskrbi za nove, Banffyju bolj naklonjene moči.

Turški maršal Osman Ghazi paša, znani zmagovalci pri Plevni, je včeraj umrl v Carigradu v dobi 63 let. Porodil se je ta narodni junak v letu 1837 v Amaziji v Mali Aziji (po drugih virih 1832 v Tokatu) ter v dobi 17 let kot podporočnik vstopil v turško armado in se kot konjenik vdeležil prodi-ranja Omer-paše ob azijskem obrežju. Zbog svoje nadarjenosti in izurjenosti se je Osman-paša naglo pomikal kvišku. V svojem 34. letu je bil že polkovnik in v 37. letu bri-gadni ter leto pozneje divizijski general. V bitki s Srbijo se je mož tako odlikoval, da ga je sultan kot 39 letnega moža imenoval za maršala. Leto pozneje, v juliju 1877 v turško-ruski vojski poveljeval je Osman ar-madi, obstoječi iz 68 bataljonov, 16 eskadro-nov s 174 topovi. Dolgo časa se je tu hrabro boril proti ruskemu generalu Tottlebenu in še le 10. decembra je kapituliral pred rusko premočjo. Ko ga je vsprejel kot ujetnika car Aleksander, rekel mu je prijateljski: »Nikar ne žalujte, Osman, da ste se udali, kajti to se v vojski večkrat pripeti. Po nesreči Vaša vlada ni mogla poslati pravočasno pomoči. Z vami ne bom postopal kot z jetnikom. Vrnem Vam sabljo in se čutim srečnega, da sem premagal tako hrabrega generala«. Po sklepu miru 1878 se je Osman vrnil v Ca-rigrad, postal je poveljnik cesarske garde, potem dvorni maršal in v decembru istega leta je bil imenovan vojnim ministrom. Glede raznih nerednostij v vojni upravi so ga na-padali mnogostransko, a znal se je vselej oprati na kakoršenkoli način. V letu 1885 je definitivno ostavil vojno ministerstvo in živel od tedaj brez službe na sultanovem dvoru. To pa največ valed tega, ker je imel sultan grozen strah pred njim, kakor sploh pred vsakim, ki se kakorsibodi odlikuje in pridobi zaupanje naroda. Jedenkrat bi bil pa le še kmalu prevzel važno nalogo na bojnem polju. Bilo je to v zadnji grško-turški vojski ko se je pokazalo, da so Grki nekako na vrhuncu. Turško prebivalstvo je tedaj glasno klicalo po rešitelju v stiski in sultan ga je že imenoval vrhovnim poveljnikom mesto Edhem-paše. A ni mu bilo treba na bojišče, ker si je Edhem prej osvojil Larisso in pro-drl do Volo. Sultan in razni evropski vla-darji so ga odlikovali z raznimi redovi, naj-bolj pa ga je sultan počastil s tem, da je svoji hčeri Zekio in Naime Sultano zaročil z sinovoma »plevnskega leva«.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. aprila.

Odborova seja »Društva za krščan-sko umetnost«, dne 5. aprila. Odobril se je načrt Iv. Vurnika za kapelico v Št. Ju-riju pri Kranju. Načrtu J. Stare za posli-kanje nemške cerkve so se nasvetovale ne-katere izpremembe, oziroma so se stavili nasveti. Nekatere točke so ostale nerešene n. pr. pročelje župne cerkve na Boh. Beli in dovršeni načrt za župno cerkev v Gradu (Bled). Ravnatelj Šubic je poročal o name-ranih korakih za popravo podružnice v Gostecih (v župniji Sorski). Za prihodnji občni zbor se je določila sreda po veliki noči, to je 18. aprila, ob 9. uri. Razgovor je bil o eventualni spremembi pravil, in da se prestavijo odborove seje na torek. — Da-rovi za škofijski muzej: kanonik Sajovic je daroval nekaj starinske vezanine, star zvonec, kelih, svetilnico, sliko Layerjevo uprizarja-jočo sv. Nothburgo itd., č. kanonik J. Smrekar pa 4 stare podobice in več fotografij slik in notranjščine sv. Primoža in sv. Petra nad Kamnikom ter Groharjevih slik za Brezje.

Liberalna gonja. Vsak dan kaj no-vega, tako si misli Malovrh, ki spravlja v

»Narod« dan za dnevno pikantno, večinoma zlagane ali zavite novice. Sedaj se je postavil kot sodnik nad spovednike, ker baje »Na-rodovim« čitateljem niso dali odveze. Na tem polji bo Malovrh lahko lagal kakor bo hotel, ker ve, da je vsak duhoven vezan po spovedni molčečnosti v tem pogledu njemu nasproti brez vsacega orožja. Naj so napadi še tako hudi in lažnivi, spovednik mora molčati. — Toraj le naprej v klevetanju, ni se treba bati nobenega popravka. — Ako tako propalo pisarjenje ugaja »Narodovim« bralcem, dobro, mi ga jim ne zavidamo, prepričani pa smo, da taka razdivjanost mora sama sebe požreti.

»Narodova« surovost rodi posne-movalce. Nečuvstvo surovo se »Narod« zadnji čas zadira v blejsko duhovščino in kriči, kako grozno da mora pred njo trpeti ondodni nadučitelj. Kedo da mora trpeti pred nahujskanimi suroveži, to kaže dejstvo, da so ponoči od 28. na 29. marca zlobneži po-bili okna. — Dva kamna po 2 in pol kili sta še sedaj na ogled v blejskem žu-pnišču; ogleda si jih lahko vsakdo, kedor se hoče prepričati, kedo trpi in kedo hujska.

Deželni zbor kranjski. Dnevni red 6. seje dne 7. aprila t. l. ob 10. uri dopo-ludne je sledeči: Branje zapisnika 5. de-želnozborske seje dne 5. aprila 1900. Na-znanila deželnozborskega predsedstva. Poro-čilo deželnega odbora o peticiji slovenskega učiteljskega društva za odpravo nekaterih nedostatkov v pravnih razmerah kranjskega učiteljstva. Poročilo deželnega odbora o zgradbi deželnega dvorca. Poročilo deželnega odbora o po slavnem deželnem zboru spro-ženi prenaresbi §§ 2. in 8. zakona z dne 7. aprila 1882, dež. zak. št. 2. Poročilo de-želnega odbora o uvrstitvi zasebne ceste, katero je kupil krški okrajno cestni odbor od graščine Šrajbarski Turn, med okrajne ceste, in o opustitvi enega kosa s Krškega na Šrajbarski Turn držče, pod točko 39. zakona o uvrstitvi cest z dne 2. apr. 1866, dež. zak. št. 6, navedene okrajne ceste, — dotičnim načrtom zakona. Ustno poročilo upravnega odseka o letnem poročilu dežel-nega odbora, in sicer o § 3., B: Agrarne razmere. Utemeljevanje samostalnega pred-loga gospoda poslanca dr. Ignacija Žitnika in tovarišev glede sklenitve nove pogodbe z Ogersko za živinski promet. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnjah: delavskega stavbnege društva v Zagorji ob Savi za pod-poro; podpornega društva za slušatelje na c. kr. visoki šoli za poljedelstvo na Dunaju za podporo; pomočnega uradnika Avgusta Jaka za podporo. Ustno poročilo finančnega odseka o načrtu zakona glede uvedbe do-neska od zapuščin za bolnične namene de-žele Kranjske. Ustno poročilo upravnega od-seka o uvrstitvi ceste Lienfeld-Brod in Osil-niške okrajne ceste v cestnem okraju kočev-skem med deželne ceste z dotičnim načrtom zakona. Ustna poročila upravnega odseka o prošnjah: županstva občine Selce, Železniki in Sorica za napravo ceste od Podrošta do Petrovega brda; županstva občine Sorica za cestno zvezo Podrošt - Petrovobrd; župa-nstva občine Št. Jurij pri Kranju za urav-navo vode Kokre; županstva občine Št. Jurij pri Kranju za uvrstitev občinske ceste Vi-soko Predoslje med okrajne ceste; županstva občine Št. Jurij za uvrstitev občinske ceste Hotemaže-Olševk-Trata med okrajne ceste. Ustno poročilo upravnega odseka o letnem poročilu deželnega odbora, in sicer o § 6.: Občila.

Oblastva, pazite na laške delavce!

Na severnem Laškem razsajajo po mnogih krajih koze in veliko jih umrje vsled te bo-lezni. Ker uprav sedaj hité delavci z Laškega v naše kraje, dobro bi bilo, da bi oblastva v zdravstvo - varstvenem oziru vse storila, da se bolezen ne zanese v naše kraje.

Umrl je v Trstu dne 5. t. mes. po dolgotrajni bolezni gospod Stefan Pregelj, c. kr. finančni koncipist. Bil je blag značaj, zvest sin svojega naroda in veren katoličan. Z veliko vztrajnostjo in vzorno pridnostjo se je bil po truda in muke polnih dijaških le-tih in po prebitih težavah prve službene dobe priboril zagotovljeno socialno stališče, ter iskal in našel tudi rodbinsko sredo v za-konu z izvoljenko, katere podoba je v vseh bojih življenja zvesto v srcu nosil. Ravno bi bil moral začeti živeti; a smrt ga je po

klicala v boljše življenje — zaupajočega v Boga. Svetila mu tam večna luč!

Volilno gibanje v tržaški okolici po-vodom volitev v tržaški dež. zbor je jako živahno. Italijani so razpredli svoje mreže po vsej bližnji spodnji okolici ter agitujejo z obljubami in zvijačami. V Škedenju vsilju-jejo Banellija, ki je itak že v mestu izvoljen. V petem okraju hoče svojo sredo poskušati znani Burgstaller. V Rojanu in na Opčinah pa magistratovi sluge delajo zmešnjavo. Žal, da so še vedno nekateri slovenski omahljivci, ki od Italijanov pričakujejo nebesa. Italijani preže le na slovensko zemljo, da bi jo pri-pravili za iredento.

Mesto venca na grob prijatelja c. kr. finančnega koncipista Št. Pregelj v Trstu poslal nam je g. dr. Janko Breje 10 K za Jeranovo dijaško mizo.

Štajerski deželni zbor je imel vče-raj osmo sejo. Finančni odsek je predložil računski zaključek in proračun učiteljskega pokojninskega zaklada. Poslanec Karlon je predložil načrt zakona glede premembe pa-ragrafov 3., 11. in 13. deželnega reda. Grof Kottulinsky je predlagal, naj deželni zbor pozdravi železnične predloge osrednje vlade v nadi, da se tudi kmalu rešijo. Poslanec Walz se pritožuje, da deželni odbor prezira domače delavce in trgovce s semeni in vi-nom. Odgovarjala sta mu deželni odbornik grof Attems in grof Kottulinsky. Deželni glavar naznani, da se poslanci Žičkar, Ber-ger, Haring in dr. Rosina ne udeležujejo od-sekovih sej in da se bodo vršile dopolnilne volitve. Poslanec Wagner naglaša, da se ve-čina ni ozirala na manjšino, kar je neparla-mentarno. Konečno predlaga, naj se seje od-sekov javne. Ta predlog obvelja. — Slo-venski poslanci se, kakor znano, ne udele-žujejo sej. Ljudstvo se s tem strinja, ker uvideva, da Slovenci nimajo ničesa pričako-vati od Gradca.

Birmovanje v lavantinski škofiji bode: 24. maja pri Sv. Petru pri Mariboru, 27. pri Sv. Martinu pri Vurbergu, 28. pri Sv. Barbari, 31. v mariborski stolnici, 4. ju-nija pri Sv. Marjeti, 5. v Selnici, 10. v Kam-nici, 11. pri Sv. Križu, 16. junija na Pon-ikvi, 17. pri Sv. Juriju, 18. v Dramljah, 19. na Kalobju, 20. v Slivnici, 21. pri Sve-temu Štefanu na Žusmu, 22. v Zibiki, 23. na Sladki gori, 24. v Šmarji, 25. pri Sve-temu Vidu, 30. v Teharjih, 1. in 2. julija v Celju, 3. v Galiciji, 4. v Žalcu, 5. v Gri-žah, 6. v St. Petru, 7. v Polzeli, 8. v Bra-slovčah, 9. v Šmartinu na Paki, 10. na Vran-skem, 12. v St. Juriju, 13. na Rečici in Go-milskem in 14. v St. Pavlu.

Slovenska predstava v Celju. V nedeljo prirede požrtovalni celjski slovenski diletantje zopet predstavo. Igrali bodo »Lum-paci Vagabunda«. To je zadnja predstava v tekoči sezoni.

Poljedelska šola v Pazinu. Polje-delstvo v Istri je jako zanemarjeno, kar je spoznala tudi vlada. Zato se je obrnila do dež. odbora istrskega z vprašanjem, ali bi ne bila umestna v Pazinu poljedelska šola s hrvatskim učnim jezikom. A dež. odbor je v svoji gorečnosti za blagor prebivalstva od-govoril, da šole ni treba. To je naravnost neverjetno. Ali bode vendar vlada uvidela, da so italijanski mogotci sovražniki blago-stanja ljudstva? Take razmere kriče do neba in skrajni čas je, da jim vlada konec stori.

Iz Starega trga ob Kolpi. Poročali ste že o nesrečni smrti učitelja Zupana, ki je v valovih Kolpe našel konec svojemu življenju. O vzrokih samomora niste ničesar dostavili, ker ste se držali prislovice: »O mrtvih nič, razun dobro«. — Tudi pri nas so bili ljudje s tem zadovoljni. Druzega mnenja pa je »Učiteljski Tovariš«, ki je v 9. št. od 20. marca pisal, da so klerikalci krivi Zupanove smrti, češ, da so ga pre-ganjali od službe na službo, da je vsled tega postal melanholičen in sit življenja. — To je tako gorostasna laž in tako drzno očitjanje, da ne moremo nanj molčati. Ako bi toraj »Učit. Tov.« vzdrževal to svojo tr-ditev, primorani bomo, dasi neradi, objaviti prave vzroke te žalostne smrti. Neradi bi vlekli te stvari na dan, a če nas »Učit. Tov.« s svojim obrekovanjem k temu prisili, po-služili se bomo tudi tega nam neljubega orožja, kajti taci napolncevanj ne moremo mirno prenašati, najmanj pa, da bi se nam Starotržanom v tem pogledu kaj očitalo.

Ogenj v Tschinkelnovi tovarni.

Danes zjutraj je čuvaj opazil, da se vali dim izpod strehe. Telo je tramovje, ki je precej ožgano. Poklicani delavci so ogenj takoj pogasili, vendar pa je škoda precej znatna.

Pri včeršnjem ognju na Karlovski cesti je ukrad nekdo trg. vajencu Suva srebrno uro z verižico v vrednosti 16 kron. — Zgorelo je tudi okoli 200 stotov mrve in se ceni škoda na 2000 kron. Policija je prišla nekaj fantov, ki so bili na sumu, da so zažgali, a jih je pozneje izpustila, ker se je dognalo, da niso požigalci.

Bogoskrunstvo. Na posestvu Jakoba Peternela iz Zagorice pri Bledu je stal blizu »Blejskega doma« lesen križ. Ta križ je v neki noči koncem marca nenadoma zginil. Nekdo ga je izpodžagal in odnesel. Nekaj dni pozneje našli so križ pri koči Jakoba Peternela, ki se je napram orožnikom izrazil o dejanju zelo bogoskrunsko.

Uboj. Dne 26. m. m. zvečer sta se sprla v gostilni Fr. Oreška v Moravčah Jan. Judež in Fr. Konjar. Prvi je napal Konjarja s takozvanim »drikelcem«, a je udarec preprečil gostilničar. Potem je znova skočil vanj, ga podrl na tla ter padel z njim preko osmih kamenitih stopnic tako nesrečno v klet, da je Konjar na mestu obležal mrtov. Judež je sicer pobegnil, a so ga orožniki sedaj že prijeli.

Zahvala. Županstvo na Krki izreka na tem mestu toplo zahvalo vsem onim gospodom, ki so izposlovali pri državi podpore za poškodovance po toči in sploh slabi letini. Stotera zahvala vsem skupaj. Obdarovani so bili 19. sušca t. l. Podpora je delil gospod okr. glavar litijski. Ker pa je še daleč žetev, bo še marsikatera družina trpela pomanjkanje, kajti pri nas ni nikakega zasluzka. Priporočamo jih še v nadaljno podporo, ako bi bilo mogoče. — Županstvo Krka, 4. malega travna 1900. — Janez Zupanc.

Vzvišanje utežnega postavka za jednotno poštnino v prometu v Nemčiji. Vsled odloka c. kr. trgovskega ministerstva od 23. marca t. l. št. 13842 se naznanja, da velja v prometu v Nemčiji od 1. aprila 1900 poštinski postavek 10 h = 10 pf. za pismo do 20 gramov. Ta sprememba velja tudi v prometu iz Ogerske, Bosne in Hercegovine v Nemčijo.

Zdravje v Ljubljani od 25. marca do 31. marca. Novorojencev 25, mrtvorojen 1, vmrlih 21; med njimi za vratico (davico) 1, jetiko 8, vnetjem sopilnih organov 1, vsled mrtvouda 1, nezgode 1, za različnimi boleznimi 9; med njimi 6 tujcev in iz zavodov 12; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 3, vratico 7.

Dva angleška brodova sta zopet na Reki, da naložita ogerskih konj za angleško armada v južni Afriki.

Dve novi križarki bi rada dobila avstrijska marina. »Wr. Abendblatt« piše, da se bode zahtevalo v ta namen od delegacij 4,850.000 kron izrednega kredita.

Pijanček na smeteh. Povedali smo, kaj se je zgodilo včeraj z jednim delom »mestne fure«. Konec povemo danes. Policaj je računal, da se bode Predovičev Nace Lisec pustil mirno peljati domov, a končno je uvidel, da je vendar nujna potreba pobrati po cesti smeti, in pustil je Lisca njegovi usodi. A Lisec se ni mogel pobrati. Zato je vzel pobirač smetij konja pri uzdi in ga vodil sam ob kupca do kupčka smetij. Lisec pa je dremal in se zibal na smeteh. Ljudje so se ustavljali in se na glas smejali tako vzorno urejeni mestni vožnji.

Trojni umor in samomor. V Budimpešti je v sredo zvečer 34 letni žel. uradnik Faludy ustrelil 32 letno soprogo, svoja dva otroka in naposled še samega sebe. Zbal se je rubežni, ker ni plačal najemnine. Dejanje je izvršil v sporazumu s soprogo.

Profesor Pastor je sedaj v Rimu, kjer v arhivih nabira gradivo za četrti zvezek svoje zgodovine papežev. Dne 27. sušca je bil v avdijenci pri sv. očetu, ki se jako zanimlje za to delo. Sv. oče je Pastoru podaril pisalno mizo s svojo sliko.

Brzojavna proga okoli sveta. Ruski in ameriški inženjerji so osnovali načrt brzojavne proge okoli sveta. Proga pojde večinoma po kopnem, v Beringovem morju bodo položili kabel.

Persijski šah v kratkem zapusti Teheran in preko Kavkaza odpotuje v Peterburg. Na svojem potovanju se oglasi tudi na Dunaju, kjer bo gost našega cesarja.

Društva.

(»Glasbena Matica« v Ljubljani) priredi v soboto, dne 7. aprila t. l. III. redni koncert v zgornji veliki dvorani »Narodnega doma« pod vodstvom konc. vodje g. Matēja Hubada. Pri koncertu sodelujejo: gosposodična Amalija Carneri, operna pevka slovenskega gledališča (sopran), gospod Aleksander Nosalewicz, operni pevec z Dunaja (bas), pevski zbor »Glasbene Matice« in godba c. in kr. pešpolka Leopold II. kralj Belgijcev, št. 27. Vzpored: I. del: 1. Fran Schubert: Simfonija v H-mol, št. 8. v dveh stavih za veliki orkester. I. stavek: Allegro moderato. II. stavek: Andante con moto. 2. Fran Schubert: a) Ave Maria! b) »Predica« pesmi, poje gosposodična Amalija Carneri, na klavirju spremlja gospod Josip Prohazka, učitelj »Glasbene Matice«. 3. a) Peter Iljič Čajkovskij: Serenada Don Juana, b) I. Lysenko: »Oj, Dnjeper moj!« pesmi, poje gospod Aleksander Nosalewicz, operni pevec z Dunaja, na klavirju spremlja gospod Josip Prohazka, učitelj »Glasbene Matice«. 4. R. Wagner: Arija Elizabete iz opere »Tannhäuser« — »Pozdravljam te!...« za sopran s spremljevanjem orkestra, poje gosposodična Amalija Carneri. — II. del: Sveta Ljudmila. Oratorij v dveh delih na besede Jaroslava Vrchlického za soli, zbor in orkester zložil dr. Anton Dvořák op. 71. Prvi del oratorija: 1. Predigra in zbor paganskih duhovnov »V lesove so vrnila se temine«. Moški zbor. 2. Recitativ: »Ti bogata Vesna zlata«. (Prošnja kmetovalčeva) 3. Zbor ljudstva: »Cvet s katerim Vesna vabi...« Mešani zbor. 4. Zbor paganskih duhovnov in ljudstva: »Sveto jutro je in sveta mračna noč«. 5. Zbor: »Triglav, bodi češčen!« Slavospev bogovom. Mešani zbor. 6. Recitativ Ljudmile: »Kako srce drhti v trepeti mi!« Sopran-solo. 7. Zbor: »Usliši naše prošnje glas!« Mešani zbor. 8. Arija Ljudmile: »Iz mlade že k oltarji me vlekle je srce«. Sopran-solo. 9. Zbor ljudstva: »Bogovi so povsoda«. Mešani zbor. 10. Samospev: »Sem dajte vesne cvet!« 11. Zbor ljudstva: »Čuj tam v ozadij šum, vrvenje strašnih trum!« Mešani zbor. 12. Arija Ivana: »Do praha z vami! Jeden le je Bog!« Bas-solo in zbor. (Ivan — oznanjevalec sv. vere.) 13. Zbor ljudstva: »Kdo ta je mož, da grom ne trešči vanj?« Mešani zbor. 14. Arija Ljudmile: »Dovolj, da poljubljam prah tvojih nog!« Sopran-solo. 15. Recitativ: »V srce si glej!« in Arija Ivana: »Pozdravljen moj rod! Bog večni te vabi«. Bas-solo. 16. Zbor ljudstva: »Kaj bode z nami?« Mešani zbor. 17. Zbor ljudstva: »Vse lomi se, podira! — O večna luč, osveti nam stezo!« Končni mešani zbor. — Dejanje prvega dela oratorija vrši se na dvoru Melniškem v paganskem svetišču: Knezi plemenitaši, duhovni in ljudstvo pred zlatimi sohami paganskih bogov. — Začetek koncerta točno ob 8. uri zvečer, konec ob 10. uri. — Vstopnice se dobivajo v trgovini gospoda J. Lozarja na Mestnem trgu in na večer koncerta pri blagajnici. Programi z besedilom oratorija istotam po 20 kr.

(Vabilo) k predstavi živih podob s petjem in godbo na lok, katere se ponavlja na splošno zahtevanje v nedeljo, dne 8. aprila 1900 v prostorih gostilne »pri Kroni« v Skofji Loki. — Pričetek točno ob polu 8. uri zvečer. — Vstopnina: Numerirani sedeži od I. do V. vrste, kateri se dobivajo v lekarni gosp. E. Burdycha in na večer predstave pri blagajni, I K; ostali sedeži in stojišča 60 vinarjev. — Čisti dohodek namenjen je »Olepeševalnemu društvu v Skofji Loki«. Odbor.

(Na I. obhodu zboru »Delav. bralnega društva v Kamni gorici« dne 1. aprila je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Ant. Kapus. Blagajnik: Matija Mikeli. Knjižničar: Anton Mikeli. Odborniki: Lovro Režek, Matej Novak, Janez Varl. Društvo ima okrog 50 udov.

(Hranilnice in posojilnice v Cerkljah na Gorenjskem) računski sklep za upravo leto 1899 izkazuje prometa v računskem letu od nje ustanovitve 6. apr. 1899 81.736 K 72 v. Hranilnih vlog se je vložilo 11.336 K, vzdignilo se je 1.020 K, toraj stanje koncem leta 1899 10.316 K. Kapital. obresti koncem rač. leta 193 K 66 v., stanje hranilnih vlog sklepom račun. leta 10.509 K 66 v. Posojil se je dalo 37.287 K 13 v. vrnilo se je 1783 K, stanje koncem leta 1899 35.504 K 13 v. Čistega dobička je 292 K 29 v., ki se dene v rezervni sklad. Članov šteje posojilnica 104 ter je član »Gosp. zveze« v Ljubljani.

(Mestna hranilnica v Novem Mestu.) V mesecu sušcu 1900 je 198 strank vložilo 48.356 K 72 h, 143 strank vzdignilo 45.253 K 27 h, torej več vložilo 3103 K 45 h. 20 strankam se je izplačalo posojil 16.600 K, stanje vlog 1.440.878 K 49 h, denarni promet 184.960 K 41 h.

(Mestna hranilnica v Radovljici.) V mesecu marcu t. l. je 170 strank vložilo 58120 K 14 h, 142 strank vzdignilo 34911 K 76 h. 27 strankam se je izplačalo posojil 36820 K, denarni promet 296248 K 84 h.

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metoda so meseca marca t. l. poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Ženska podružnica v Kamniku 12 K 60 h, moška podružnica v Tolminu 38 K 20 h, »skazna« 15 K 60 h, župnik J. Košmelj v Begunjah pri Lescah dar Mohorjanov 10 K, ženska podružnica v Celju 346 K 22 h, veletržec Fr. Kollmann ob svetilniških cilindrih 100 K in iz nabiralnika 10 K, trdka Iv. Perdan ob vžigalnicah 400 K, ženska podružnica šentpetrska v Ljubljani 1755 K 36 h, Mar. Bonač v Begunjah pri Cerknici iz nabiralnika 10 K, Leopoldina Eibensteiner v Zagorju ob Savi sklad vesele družbe 7 K 16 h, podružnica v Žužemberku 57 K 2 h, posojilnica na Vrhniki 40 K, posojilnica v Logatcu 25 K, Iv. Ježbačin od kave 200 K, uredništvo »Slovenca« zbirko 22 K, konz. svet. prof. dr. Jos. Dolenc 20 K, podružnica za Šmarje in Slatino 164 K, posojilnica v Mokronogu 20 K, K. Ježovnik v Velenjah iz nabiralnika 6 K 37 h, ženska podružnica za Ajdovščino in okolico 120 K, posojilnica v Črnomlju 20 K, južnoštajerska hranilnica v Celju 320 K 93 h, izvenakad. podružnica v Gradcu 100 K; prvo kronsko petico so darovali gg.: župnik J. Žmavc in kapl. Fr. Mandeliček v Remšniku, prof. Jak. Zupančič in prof. M. Petelin v Ljubljani.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 6. aprila. Istrski dež. zbor se snide prihodnji teden, da voli odseke.

Trst, 6. aprila. V prvem razredu je bilo izvoljenih včeraj v mestni zastop 11 kandidatov Associazione progressista ter dr. Dompieri.

Trst, 6. aprila. Dr. Dompieri je bil tudi v 1. razredu izvoljen proti kandidatu progresovcev baronu Petru Morpurgo.

Dunaj, 6. aprila. Skupno ministersko posvetovanje je trajalo sinoči do 6. ure in se je danes nadaljevalo pod predsedstvom grofa Goluhovskega. Ministerski predsednik Szell je bil danes pri cesarju v posebni avdijenci.

Dunaj, 6. aprila. Vojni minister Krieghammer baje odstopi, ker ni mogel dobiti večine v ministerskem svetu za svoje višje zahteve glede stroškov za armado.

Praga, 6. aprila. Pri predlogu zaradi uvedbe ruščine kot obligatni predmet je bila zelo živahna razprava v deželnem zboru. Nemci so predlog strastno napadli ter mu podtikali namene, kakeršnih nima. Posl. Opitz je grozil, da Nemci zopet zapuste deželni zbor.

Budimpešta, 6. aprila. Zatrjuje se, da v skupnem proračunu ni nikake večje nove zahteve. — Delegaciji se snideta, kakor je definitivno določeno, 12. maja.

London, 6. aprila. Lord Hamilton je omenjal v zbornici ponesrečenega napada na valeskega princa ter rekel, da bi se pri razmotrivanju o vzroku napada moral vsakdo spomniti, da je Bruselj glavna zaloga one tovarne za laži, katere vodstvo je prevzel dr. Leyds. — Tudi razni listi spravljajo napad v zvezo z belgijsko proti-angleško politiko.

Bruselj, 6. aprila. Tukajšnji listi z največjo odločnostjo zavračajo trditev angleških listov, da je politika vzrok napada na princa, kajti niti ta, niti kraljica nista odgovorna za sedanjo vojsko.

Bruselj, 6. aprila. Pri zaslišanju je priznal napadalec Sipido, da je streljal na valeskega princa za stavo za pet frankov, ki jo je sklenil s tremi mladimi ljudmi; mej temi je neki Meert.

Pariz, 6. aprila. Ministerski predsednik Waldeck-Rousseau je doposlal vsem škofom v Franciji okrožnico, v kateri prepoveduje pridige in misijone, ki bi jih imeli in vodili duhovniki nedovoljenih redov, ker bi se sicer pojavljali nemiri.

Vojska v Južni Afriki.

Polkovnik Plumer nima sreče pri svoji akciji za osvobodjenje Mafekinga. 28. m. m. je še nekaj poskušal prodirati proti Trans-

valu in pretrgati Burom zvezo, a napad na bursko posadko s konjenico se mu je vnovič izjalovil, akoravno so istodobno pritiskali sestradani vojaki v Mafeking. Mož kmalu ne bo več vedel, koliko brezuspešnih napadov je že izvršil na oblegajočo Bure.

Z oranjskega bojišča ni danes nikakih poročil, kar je dokaz, da je vodovod bloemfonteinski ter sedem topov in 200 voz še v burskih rokah. Posebno trdovratno pa se molči o Bullerjevih akcijah v Natalu. Nihče ne pove, kako meni ta mož združiti se z Robertsom, ne da bi ga ovirala močna posadka ob severni natalski meji. Kakor se kaže, so mu dosedaj izpodleteli vsi načrti, predno jih je jel izvrševati. Da bi bilo le malo več prelazov preko Zmajevskih in Biggarskih gora in malo manj burskih topov, pa bi slo.

London, 6. aprila. Brzojavka iz Mafekinga 23. marca javlja: Buri so mirni in zdi se, da odhajajo. — 28. marca se je podal Plumer v Transvaal, da pretrga zvezo Burom z Mafekingom. Dospel je v neki kraj 12 milj od Zee-rusta, severovzhodno od Mafekinga. Na povratku je prekorajčil železnico južno od Lopatsi. Ob Bure ni zadel.

London, 6. aprila. Večerni listi objavljajo nasl-dujo brzojavko iz Laurenzo-Marqueza 3. t. m.: Iz tabora pri Malopo blizu Mafekinga došlo poročilo 1. t. m. javlja, da se je bil prejšnji dan silen boj. Posadka v Mafekingju je hotela prodrati burske vrste, ob enem je pa Plumerjeva konjenica, ki se je izognila burski četi pri Ramathlabama, (ob železnici, 30 km severno od Mafekinga) napadla Bure od zunanje strani. Napad se pa ni posrečil, ker so ga Buri vsestransko odbili. Nad 20 konjenikov so Buri ubili, šest ujeli. Buri nimajo večjih izgub. Mafeking je še trdneje obkoljen.

Pretorija, 6. aprila. Vlada je naznanila včeraj, da morajo v 48 urah ostaviti angleški podaniki mesta Johannesburg. Boxburg in Krügersdorp. Za delavce v državnih rudnikih ta prepoved ne velja.

London, 6. aprila. Oranjeri, kateri so odložili svoje orožje, so se po zadnjih vojnih uspehih Burom zopet oborožili.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—č.

(Dalje)

Stariši so se vedli resno, žalostno, černo, ne da bi jej povedali, zakaj. Samo toliko je razumela, da je v njihovih očeh zavržena. Neko tajno prokletstvo je takorekoč plavalo nad njo in jo trgalo od ostale družine, s katero je smela občevati le toliko, da jej je kazala svojo odvisnost. Redko, samo ob določenih urah, so ji dovolili priti v družbo starišev in prvorojenca. Mej temi se je kazala velika zaupljivost, radi česar je Gertruda še bolj čutila svojo osamelost. Nikdo je ni nagovoril, kadar se je pa ona predrznila bojazljivo kaj spregovoriti, kar ni bilo neobhodno potrebno, niso je poslušali ali pa so jej odgovarjali z malomarnimi, zaničljivimi, strogimi pogledi. In ko ni mogla več prenašati tako trpkega poniževanja, skušala se je pri njih zopet udomačiti, prosila je ljubezni; toda vprašali so jo takoj po ovinkih, a vendar jasno o volitvi stanú. Namignili so jej očitno, da si le takó more zopet pridobiti prijateljstvo v družini. Tega pa Gertruda ni marala, in zato je bila prisiljena, umakniti se, odpovedati se prvim znamenjem dobrohotnosti, po katerih je tako hrepenela ter udati se v usodo osamelosti. In udala se je, a pokazala pa je, da se jej godi krivica.

Ta žalostna sedanost se je slabo vjemala z onimi sijajnimi podobami, s katerimi se je Gertruda preje in tudi še pozneje skrivaj v duhu pečala. Upala je, da bode v sijajni in gostoljubni očetovski hiši mogla vsaj za poskušnjo okusiti življenje, po kakršnem je koprnela. A varala se je povsem. Bila je tesno in popolnoma zaprta kakor v samostanu; o spreodu ni bilo govora; hodnik, ki je držal iz hiše v bližnjo cerkev, vzel je

še zadnje priliko, da bi mogla kam z doma. Družba je bila bolj dolgočasna, pičila, menj raznovrstna nego v samostanu. Kadar se je naznanil kak poset, morala je Gertruda v zgornje nadstropje, kjer so jo zaprli v družbe stariških služkinj. Tu je tudi obedovala, kadar je bil kdo v gosteh. Sluge so se ravnali v vedenju in pogovorih po vzgledu in nameni onih, ki so jim zapovedovali. Gertruda bi bila rada občevala z njimi z neko gosposko prijaznostjo; da, v položaju, v kakršnem je bila, bilo bi jej povšeči, če bi si pridobila njihovo ljubezen; in te jih je celo ponižno prosila. Toda osramočena in vedno bolj ožalostena je spoznala, da jo vsi očitno prezirajo, če prav se jej iz nekake uljudnosti pokoré. Opazila pa je tudi, da jo neki strežaj bolj spoštuje nego drugi in da jo posebno pomiluje. V vedenju se je jej zdel podoben onim bitjem, s katerimi se je pečala v svoji domišljiji, da, prav zelo soroden onim njenim idealom. Polagoma je bilo opazovati na mladenki neko čudno spremenjenje. Sedaj je bila mirna, sedaj izvanredno nemirna. Vedla se je, kakor človek, ki je našel nekaj posebnega, kar bi vedno rad gledal, a ob enem prikrival tujim očem. Opazovali so jo še bolj, kot sicer. In res! Nekega jutra jo preseneti sobarica, ko je baš v naglici zgibala listič, na katerega bi bolje ne bila napisala ničesar... Trgata se in vlečeta, a naposled se sobarici posreči dobiti v roke listič, katerega takoj izroči knezu.

Ta je pa prišel, in Gertrudo je ob njegovem prihodu objel nepopisen strah!... Bil je to pač tisti njen oče, in bil je razjarjen, ona pa se je čutila krivo. Ko se je prikazal nagubanega čela z onim pisemcem v roki, bila bi najraje sto komolcev pod zemljo, kaj li v samostanu. Ni bilo mnogo besed, a bile so grozne. Kazen je bila ta: da bode morala biti sama zaprta v sobi pod varstvom one sobarice, ki jo je zalotila. Toda to je bilo samo za začetek, samo za trenotek. Oče je obljubil in skrivnostno zapretel še drugo temno, nedoločeno in še bolj strašno kazno.

Strežaja so seveda spodili. In tudi njemu je knez zažugal nekaj groznega, če bi se kedaj predrznil, govoriti o tem dogodku. Ob enem mu je priložil dve gorki zaušnici, ki naj bi mu bili v spomin na ono zgodbo, spomin, kateri naj bi mu izbil veselje, pripovedovati stvar na okrog. Pretveze, zakaj so strežaja odpustili, ni bilo težko najti; o Gertrudi pa so rekli, da se ne počuti dobro.

Ostala je torej sama klaverna, osramočena, s kesanjem in strahom pred bodočnostjo, v družbi one ženske, katero je čutila kot pričo svojega greha in vzrok svoje nesreče. Le-ta pa je tudi sovražila Gertrudo, ker je bila vzrok njenega dolgočasnega življenja, odkar je postala jetničarica, in ker je radi nje postala za vedno varihinja nevarne skrivnosti.

Počasi se pomiri v Gertrudi prva razburkanost zmedenih čustev. Toda ko se jej ta čustva začno povračati v dušo posamič, drugo za drugim, tedaj se pa zajedó vanjo, tedaj jo začno moriti in trapati vse drugače. Kakšna bi utegnila vendar biti ona druga kazni, katero njej je oče tako skrivnostno zapretel? Naslika si v vroči in neizkušeni domišljiji celo množico različnih in nenavadnih kaznij. Najbolj pa se jej zazdi verjetno, da bo morala iti nazaj v samostan v Monzo, kjer bode v celici zaprta koprneta, ne kot gospodična, ampak kot grešnica. In Bog ve, koliko časa! Bog ve, kako bodo ravnali z njo! In kar jo je najbolj mučilo,

to je bila — sramota. Vrstice, besede, črke onega nesrečnega lističa jej prihajajo v spomin. Misli si, kako jih ogleduje, tehta oče, za katerega so bile najmenj namenjene, ki je tako drugačen od nje, do katerega so bile naslovljene. Mogoče, da so prišle pred oči tudi materi, bratu in Bog ve komu. V primeri s to mislijo je vse ostalo malenkost. Tudi podoba onega, ki je pravi vzrok cele nesreče, je nadlegovala pogosto zaprto ubožico, in misli si lahko, kako čudna je bila ta prikazen mej drugimi resnimi, mrzlimi, grozečimi. A baš zato, ker se teh ni mogla znebiti in jih ni mogla zamenjati s srečnejšimi, da bi ob enem še huje ne občutila svojega trpljenja, mislila je vedno menj na to, izbila si iz glave in pozabila te spomine. Ne več za dalj časa, pa še vedno rada se je utapljala v vesele in lepe sanje nekdanjih časov. Preveč so se ločile od resnične sedanjosti in najbrže tudi od take bodočnosti. Jedino zavetišče, kamor bi se mogla Gertruda mirno in častno zateči in ki ni bilo zidano v oblakih, bil je samostan, ako bi se hotela odločiti, da se mu posveti za vedno. Tak sklep bi gotovo vse poravnal, plačal vse dolge, namah premenil njen položaj. S tem se sicer ni vjemalo celo njeno prejšnje življenje; a časi so se premenili. V prepadu, v katerega se je Gertruda pogreznila, zdelo se jej je v primeri s tem, česar se je imela še bati, najbolje, če postane veljavna redovnica, katero bode vse čistilo se jej pokorilo in klanjalo. Dve zelo različni čutili sta časih udušili njeno zastarelo nejevoljo: kes radi prestopka in sanjarska pobožnost, časi tudi ponos, katerega je vzbudilo in podkurilo obnašanje jetničarice. Ta se je (često k temu izzvana) znašala nad njo s tem, da jo je strašila z zagroženo kaznijo ali pa jej predbacivala ono pregreho. Ako pa se je hotela pokazati dobrohotno, govorila je s Gertrudo kakor s svojo varovanko, kar jo je še huje dirnilo, nego če bi jo razžalila. V tem položaju je Gertruda hrepnela rešiti se iz njenih rok in znebiti se njene jeze in njenega pomilovanja. Ta srčna želja je postala tako živa in vroča, da je lahko prenesla vse, kar bi jo količkaj približalo cilju.

Ko je bila štiri ali pet dolgih dnij zaprta, razdraži in razkači jo nekega jutra obnašanje čuvarice, skrije se v kot sobe, pokrije z rokami obraz in se togoti ter srdi. Tedaj čuti neizogibno potrebo, da vidi zopet druge obraze, sliši druge besede in pride do ljudi, ki bodo drugače ravnali z njo. Ko pa misli na očeta, družino, obide jo groza. Toda spomni se, da je od nje odvisno, če hoče, da so zopet prijazni z njo. Ta misel jo razjasni. Začne se nenavadno hudó kešati svoje pregrehe in se želi spokoriti z njo. Njena volja ni še bila povsem trdna, a nikdar še ni bila tako blizu svojega sklepa. Dvigne se, stopi k mizi, prime za ono nesrečno pero in piše očetu pismo, polno razburjenja, otožnosti, toge in upanja, prosi ga odpuščanja in mu namigne, da je pripravljena vse storiti, kar on od nje zahteva.

(Dalje prih.)

Duhovski poslovnik,

all navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrazci in stvarnim kazalom. — Sestavil Martin Poč. — Drugi, popravljeni tatis. Brožiran izvod knjige stane v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v polsagrinu ali celoplastu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

„Hennebergova svila“

— le pristna, ako se dobi direktno od mene — črna, bela in barvena od 45 kr. do 14 gld. 65 kr. meter. Vsakemu franko in carine prosto na dom. Vzorci z obratno pošto. 1 11 11—3

G. Henneberg, tovarne za svilo, (c. in kr. dvorni založnik) v Carihu.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 5. aprila 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	gl. 7 79	do gl. 7 80
„ „ maj-juni . . .	7 80	7 81
„ „ jesen . . .	7 99	8 00
Rž za pomlad . . .	6 85	6 86
„ „ maj-junij . . .	6 88	6 89
„ „ jesen . . .	7 02	7 03
Turšica za maj-junij . . .	5 81	5 82
„ „ jul.-avgust . . .	5 91	5 92
Oves za pomlad . . .	5 45	5 46
„ „ maj-junij . . .	5 47	5 48
„ „ jesen . . .	5 75	5 76

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m. srednji zračni tlak 736 0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
5	9. zveč.	732.1	5.4	brezv.	oblačno	
6	7. zjutr.	733.0	3.3	sl. jvzh.	oblačno	19
	12. popol.	732.7	5.9	sr. svzh.	dež	
Srednja večerajšnja temperatura 2 6						normale: 7.7.

Štev. 8774.

280 3—3

Ustanove za invalide.

Pri ljubljanskem mestnem magistratu izpraznjene so 3 ustanove za kranjske invalide, vsaka po 73 K na leto.

Pravico do teh ustanov imajo bivši vojaki, ki so vsled vojaške službe za delo nesposobni postali in so ubogi in lepega vedenja.

Prošnje za podelitev teh morajo biti opremljene z dokazili o starosti, ubožstvu, lepem vedenju in o vojaškem službovanju in jih je vložiti

do dné 15. aprila letos

pri podpisnem uradu ali pa pri pristojnem c. kr. okrajnem glavarstvu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 10. marca 1900.

Razpis.

Podpisani krajni šolski svet razpisuje

zgradbo popolnoma novega šolskega poslopja

za 4razredno ljudsko šolo v Loškem Potoku, okraj Kočevje pri Rakeku,

do dné 24. aprila 1900.

Zidarska, tesarska, kleparska, mizarska in druga dela, stavbeni in pogojni načrti ter računi so pri istem na upogled.

Ponudbe naj se blagovolijo podpisane v zapečateni listini pod natančnim naslovom in proti 10 % vadiumu (hranilna knjižica, vrednostni papir itd.) vložiti. Do tega dné se lahko iste pismeno ali na dan dražbe ustno vpošiljajo.

Krajni šolski svet v Loškem Potoku,

dné 21. sušca 1900.

Predsednik: J. Bartol.

Stavbinska kleparska dela, vsakovrstna, iz poljubnega gradiva.

Najcenejša izvršitev lesno-cementnih streh in pokrivanja s strešnim lepom ter v to spadajoče poprave z jamstvom naj-solidejšega dela.

Zaloga strešnega laka, lesnega cementa in strešnega lepa v najboljših kakovostih.

Strelovodne naprave po izkušeni sestavi.

L. M. ECKER Ustanovljeno 1861

Dunajska cesta št. 7 in 16 LJUBLJANA

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave.

Zgradba stranišč in kopeljskih naprav v preprosti do najfinejši izvršbi proti jamstvu primerne, trpežne dela.

Proračuni na zahtevanje brezplačno.

Dunajska borza.

Dné 6. aprila.

Skupni državni dolg v notah . . .	99 30
Skupni državni dolg v srebru . . .	99 10
Avstrijska zlata renta 4% . . .	98 50
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron . . .	99 90
Ogerska zlata renta 4% . . .	97 30
Ogerska kronska renta 4%, 200 . . .	93 70
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . .	126 80
Kreditne delnice, 160 gld. . .	227 25
Londonska vista . . .	242 95
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. veli . . .	118 65

20 mark . . .	23 69
20 frankov (napoleonor) . . .	19 27
Italijanski bankovci . . .	90 30
C. kr. cekini . . .	11 38

Dné 5. aprila.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld. . .	164 —
5% državne srečke l. 1850, 100 gld. . .	160 —
Državne srečke l. 1864, 100 gld. . .	210 —
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . .	96 —
Tisne srečke 4%, 100 gld. . .	133 25
Dunavske vravnave srečke 5% . . .	256 75

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878 . . .	108 —
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% . . .	95 40
Priporočne obveznice državne železnice . . .	87 30
„ „ južne železnice 3% . . .	68 —
„ „ južne železnice 5% . . .	99 —
„ „ dolenskih železnice 4% . . .	99 25
Kreditne srečke, 100 gld. . .	397 50
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. . .	335 —
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. . .	42 50
Ogerskega . . . 5 . . .	21 70
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld. . .	13 20
Rudolfove srečke, 10 gld. . .	65 —

Salmove srečke, 40 gld. . .	172 50
St. Genois srečke, 40 gld. . .	182 —
Waldsteinove srečke, 30 gld. . .	178 —
Ljubljanske srečke . . .	48 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. . .	124 40
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v . . .	293 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld. . .	78 50
Akcije južne železnice, 200 gld. sr. . .	25 10
Splošna avstrijska stavbinska družba . . .	97 —
Montanska družba avstr. pian. . .	262 05
Trboveljska premogarska družba, 70 gld. . .	325 —
Papirnih rubljev 100 . . .	255 50

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.

Zavarovanja za zrupe pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnica delniška družba „M E R C U R“ l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l. Strobelsasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.